

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 95. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359760032/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Retning er der en uoverstigelig Skranke, og denne Skranke er Eleonore. Han beslutter da at bryde; men selv denne Beslutning vender sig imod ham, thi fra det Øjeblik af, da han har fældet den Dødsdom over hende, hvis Udførelse han er for svag til ikke at opsætte, fra dette Øjeblik af taber al Bitterhed sig i hans Sjæl og han nærer Følelser saa blide overfor hende, at hun misforstaar og tror sig frelst.

I en sidste Kraftanstrengelse søger hun at vinde ham ved at vække hans Skinsyge; men Alt er nu forgæves, fra alle Sider trænger Omgivelserne paa og forestiller Adolphe Bruddet som den naturligste Sag af Verden, som en Pligt mod hans Fader, mod hans Fremtid, ja mod den ulykkelige Skabning, til hvem han er kædet og hvem han opriver. Man spiller Eleonore et Brev i Hænde, gennem hvilket hun erfarer Adolphes Hensigter. Hun faar en dræbende Feber og dør, men bevarer sin Kærlighed til den Elskede lige indtil sit sidste Aandedræt.

Fra det Øjeblik af, da Adolphe har sin Frihed, føler han den som lutter Tomhed; han véd ikke mere, hvad han skal gøre med den, længes tilbage efter sine Baand.

Constant har udtrykt Bogens Moral saaledes: «Den mest lidenskabelige Følelse kan ikke kæmpe mod Tingenes Orden; Samfundet er altfor stærkt. Det gør den Kærlighed, som det ikke har godkendt og stemplet, altfor bitter. Ve derfor den Kvinde, der søger sin Støtte i en Følelse, som Alt forener sig om at forgifte og mod hvilken Samfundet, naar det ikke er nødt til at agte den som retsyldig, væbner sig med Alt, hvad der er slestest i Menneskets Hjerte for at nedslaa alt det, som er godt.»

VIII

Byron siger i et af sine Breve om *Adolphe*: «Bogen indeholder mørke Sandheder, men efter min Mening er den et altfor sørgeligt Værk til at den nogensinde kan blive almenyndet. Jeg læste den første Gang i Schweiz paa Opfordring af Fru de Staël.» Hun selv siger etsteds om denne Bog: «Jeg tror ikke paa, at alle Mænd skulde være Adolphe, men kun de forfængelige Mænd.» Saa simpel denne Udtalelse er, føler man dog en Kvindes Nød-

værge deri; thi *Adolphe* havde raunt Neckers Datter personligt, blottet hendes dybeste Hjertesaar.

Anne Marie Germaine Necker fødtes 1766 i Paris. Hendes Fader, den store Genfer-Finansmand blev som bekendt kort før Revolutionens Udbrud Frankrigs Førsteminister, og hans Navn var dengang det frisindede Frankrigs Løsen. Hendes Moder var et meget begavet, men stift og tvungent Pligtmenneske, der mente at Opdragelse betød alt, Naturen lidet og som lagde en pedantisk Vægt paa Smaating, da der i moralsk Henseende ikke gaves noget Smaat. Selvfølgelig var Rousseaus Opdragelsesmaade denne Dame i høj Grad imod, og Følgen blev, at Rousseau med sin Tro paa Naturen og paa de medfødte Dyder blev den unge Datters Ideal. Hun voksede op som et muntert, frimodigt Barn, der snart udviklede sig til en livlig, aandfuld Brunette, hvis sorte Øjne glimrede af Vid og straalende af Hjertensgodhed. Medens Moderen priste Fornuften og Selvbetrægtningen, førtes Datteren, som led under det bestandige Opsyn i Hjemmet og som ved sine rige Evner vakte Moderens Skinsyge, til at elske alle de Egenskaber og Dyder, som uden kunstig Pleje udspringer fra selve Naturens Sundhed og Rigdom. Allerede som Barn var hun i sin Faders Hus omringet af Datidens berømteste Mænd, hvem hendes hurtige Svar og overraskende Iudfald morede og tiltrak. Det sjælfulde og livfulde Underbarn blev Faderens Stolthed, og hun gengældte hans Ømhed med en Kærlighed og Beundring uden Grænser, der fulgte hende hele hendes Liv igennem og som spores i næsten alle hendes Skrifter.

Fra Femtenaarsalderen af skrev hun Afhandlinger, Noveller, Tragedier, hvoriblandt en med Titlen *Montmorency*, som ved Valget af sit Æmne røber Tidspunktet, da hun begyndte at føle sig tiltrukket til den unge Vicomte Mathieu de Montmorency, der med Ære havde kæmpet i den nordamerikanske Frihedskrig og paa hvis Haand hun nødtvungen maatte give Afkald, da Forældrene var imod hendes Ægteskab med en Katolik. Et trofast Venskab forenede dem imidlertid Livet igennem. Efter Moderens Ønske blev Germaine Necker i Aaret 1786 gift med den svenske Gesandt i Paris, Baron Erik Magnus Staël-Holstein, en Yndling af Gustav den tredje, hvem Kongen for at hjælpe ham til et saa rigt og anset Parti sikrede Gesandtskabsposten i Paris for en lang Aarrække og som paa sin Side afgav Svigerforældrene det Løfte aldrig at ville føre sin Hustru til Sverig imod hendes